

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูง
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย นายพูนศักดิ์ วงษ์เสงี่ยม
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สังกัด กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร
มหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๔ ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกัน
และระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงจากอัคคีภัยที่อาจ
เกิดขึ้นในอาคารสูง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้พักอาศัย
ในอาคาร เป็นภาคีเครือข่ายในดำเนินการการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารของตนเองได้เบื้องต้น
และเป็นกำลังสนับสนุนที่สำคัญในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัย เพื่อช่วย
ลดความเสี่ยงความสูญเสียชีวิตทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณอาจารย์ไพโรจน์จันเจือหัวหน้าสถานีดับเพลิงบางกะปิ กอง
ปฏิบัติการดับเพลิง ๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็น
ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการจัดทำรายงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังว่ารายงานการศึกษาส่วน
บุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจและผู้ que ศึกษาค้นคว้าต่อไป

นายพูนศักดิ์ วงษ์เสงี่ยม

๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

สารบัญ

หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๒
เป้าหมาย	๒
ความรู้ที่ใช้ในการจัดทำรายงาน	๒
- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐	๒
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘	๔
- แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕)	๔
- การวิเคราะห์ปัจจัยยุทธศาสตร์ด้วย SWOT Analysis	๕
กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนร่วม	๘
ระยะเวลาการดำเนินการ	๙
งบประมาณ	๑๐
แนวทางการติดตามและประเมินผล	๑๐
ข้อเสนอแนะ	๑๐

๑. ชื่อเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุกด้าน และมีการขยายตัวของเมืองออกไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่สลับซับซ้อนของอาคารบ้านเรือนเนื่องจากสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของกรุงเทพมหานครเป็นชุมชนเมืองแออัดมีการก่อสร้างอาคารสูงอาคารขนาดใหญ่คอนโดมิเนียมเพื่อใช้เป็นสถานที่พักอาศัย และอาคารสูงส่วนใหญ่จะใช้เป็นอาคารสาธารณะที่มีผู้ใช้อาคารจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีอาคารอาคารสูงที่ควบคุมแต่ละประเภทในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประมาณ ๑๐,๕๕๑ แห่งและมีแนวโน้มที่จะก่อสร้างเพิ่มขึ้นอีกในแต่ละปีซึ่งหากเกิดอัคคีภัยในอาคารสูงทำให้การควบคุมเพลิงไหม้จะมีความยากลำบาก และเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐเป็นจำนวนมากกรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการความเสี่ยงจากอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในอาคารสูง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของเจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้พักอาศัยในอาคาร เป็นภาคีเครือข่ายในดำเนินการการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารของตนเองได้ เบื้องต้น และเป็นกำลังสนับสนุนที่สำคัญในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยเพื่อช่วยลดความเสี่ยงความสูญเสียชีวิตทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาข้อมูลสถิติการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครย้อนหลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๑) ของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เกิดอัคคีภัย จำนวน ๑,๕๑๑ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๖๕๕ ครั้ง และปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๑๘ ครั้ง แสดงให้เห็นว่ามีอัคคีภัยเกิดขึ้นจำนวนมากดังกรณีเหตุการณ์เพลิงไหม้ในอาคารสูงที่ผ่านมา อาทิ เหตุเพลิงไหม้อาคาร ๑๐ ชั้น บริเวณถนนนราธิวาส ซอย ๑๘ พื้นที่เขตยานนาวา เหตุเพลิงไหม้อาคารธนาคารไทยพาณิชย์สำนักงานใหญ่รัชโยธิน พื้นที่เขตจตุจักร เหตุเพลิงไหม้โรงพยาบาลนอร์เมเจอร์ซินีเพล็กซ์ปิ่นเกล้า ถนนบรมราชชนนี พื้นที่เขตบางพลัด เหตุเพลิงไหม้ศูนย์การค้าฟอร์จูนทาวน์ ถนนรัชดาภิเษก พื้นที่เขตดินแดงเหตุ เพลิงไหม้ราชเทวีอาร์ทเม้นท์ ซอยเพชรบุรี ๑๘ พื้นที่เขตราชเทวี ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจึงควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์และระบบการป้องกันอัคคีภัยต่างๆภายในอาคาร เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารและกฎกระทรวงต่างๆเพื่อป้องกันความเสี่ยงและมีความพร้อมรับมือกับสถานการณ์อัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นโดยการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารอย่างเคร่งครัดทำให้ประชาชนผู้ใช้อาคารเกิดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครชั้นนำในระดับภูมิภาคแห่งเอเชียและนำไปสู่การเป็นมหานครแห่งความปลอดภัยตามนโยบายผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งการ撲ภัยในอาคารสูงได้อย่างปลอดภัยจากอัคคีภัย ซึ่งนอกจากการปฏิบัติ ตามกฎหมายที่กำหนดแล้วจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและ ระวังอัคคีภัยในอาคารสูงในทุกมิติ โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างความรู้ให้กับเจ้าของหรือผู้ ครอบครองอาคาร และสถานประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนผู้ใช้อาคารในการเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเฝ้าระวังการเกิดอัคคีภัยในอาคารต่าง ๆ ของตนเอง และสามารถป้องกันและระวังอัคคีภัยได้อย่าง ถูกต้องอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา กรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) และนโยบายผู้บริหารกรุงเทพมหานครด้านมหานคร ปลอดภัย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและระวังอัคคีภัยที่อาจ เกิดขึ้นในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๓.๒ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและระวังอัคคีภัยให้กับเจ้าของ อาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้撲ภัยในอาคารสูง

๓.๓ เพื่อลดอัตราการเกิดอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครลด ความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

๔. เป้าหมาย

๔.๑ เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายในการป้องกันและระวังอัคคีภัยในอาคารสูง ให้ครอบคลุม พื้นที่กรุงเทพมหานครทั้ง ๕๐ เขต

๔.๒ ลดความเสี่ยงความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินจากการเกิดอัคคีภัยในอาคารสูงใน พื้นที่กรุงเทพมหานครได้ร้อยละ ๘๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและระวังอัคคีภัยในอาคารสูง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้ความรู้ทางวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยสรุป ดังนี้

๕.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ.๒๕๔๕ ได้จัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นเป็นส่วนราชการสังกัด กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจหลักในการดำเนินการป้องกัน บรรเทา ฟื้นฟูสาธารณภัยและอุบัติเหตุ ซึ่งมี ผลทำให้งานด้านสาธารณภัยและงานด้านอุบัติเหตุที่เดิมดำเนินการโดยกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มารวมอยู่ ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกัน นอกจากนี้กฎหมายว่า ด้วยการป้องกันและระวังอัคคีภัย เป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในด้านของอัคคีภัย รวมทั้งหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

ดังกล่าวก็เป็นหน่วยงานเดียวกันเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแนวทางเดียวกันตลอดจนเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงเห็นสมควรนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัยมาบัญญัติไว้รวมกัน และตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นกฎหมายหลัก โดยได้กำหนดกรอบการบริหารจัดการสาธารณภัยไว้อย่างชัดเจน ทั้งด้านการกำหนดขอบเขตสาธารณภัยที่ครอบคลุมสาธารณภัยทุกประเภท แนวนโยบาย การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งได้กำหนดกรอบการประสานการปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับประเทศ ซึ่งกรุงเทพมหานครได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

๕.๑.๑ ขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุมสาธารณภัยทุกประเภท โดยได้มีการกำหนดคำนิยามของสาธารณภัยด้านความมั่นคงไว้อย่างชัดเจน(มาตรา ๔)

๕.๑.๒ การกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช) ซึ่งมีกรรมการทั้งหมด ๒๓ คนโดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๕.๑.๓ กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ (มาตรา ๑๑)

๕.๑.๔ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดให้มีการจัดทำแผน ๓ ระดับ คือ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔)

๕.๑.๕ กำหนดบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและผู้ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเป็นเอกภาพชัดเจนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานครไว้ ๓ ระดับ ได้แก่

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๓๒)

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมอบหมาย (มาตรา ๓๕)

(๓) ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย (มาตรา ๓๖)

๕.๒ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ประกาศใช้แผนดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อใช้เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยนำยุทธศาสตร์ของแผนดังกล่าวมาใช้ในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง

สาธารณภัย

ซึ่งการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฉบับนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการยกระดับไปสู่มาตรฐานด้านความปลอดภัยตามหลักสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ

๕.๓ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕)

ผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดว่า ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้ากรุงเทพมหานคร จะก้าวขึ้นเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” และเป็นเมืองหลวงของเอเชีย จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม ในภูมิภาคอาเซียนและทวีปเอเชีย จะทำให้คนทั่วโลก “เมื่อนึกถึงทวีปเอเชียจะนึกถึงเมืองกรุงเทพมหานคร ในฐานะเป็นเมืองชั้นนำในด้านเศรษฐกิจ ภาคบริการ ความปลอดภัย ความสวยงาม สะดวกสบาย น่าอยู่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเมืองกรุงเทพมหานครมีเอกลักษณ์เฉพาะในด้านความเรียบง่าย มีเสน่ห์ และมีชีวิตชีวา” โดยกรุงเทพมหานครได้จัดลำดับความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น ๔ ระยะๆ ละ ๕ ปี คือ ช่วงที่ ๑ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ช่วงที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ช่วงที่ ๓ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และช่วงที่ ๔ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานครได้กำหนดนโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปีโดยมีประเด็นวิสัยทัศน์ ๖ ด้าน กับ ๑ การบริหารจัดการเมืองมหานคร ดังนี้

- (๑) มหานครปลอดภัย
- (๒) มหานครสีเขียว
- (๓) มหานครสำหรับทุกคน
- (๔) มหานครกะทัดรัด
- (๕) มหานครแห่งประชาธิปไตย
- (๖) มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้
- (๗) การบริหารจัดการเมืองมหานคร

ทั้งนี้ การบริหารจัดการเมืองมหานครเป็นภารกิจสนับสนุนให้เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์ของการพัฒนากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ แผนและการประเมินผล การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การคลังและงบประมาณ และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่จะทำให้การพัฒนากรุงเทพมหานครบรรลุตามประเด็นวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ทั้ง ๖ ด้าน

ดังนั้น สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลความปลอดภัยประชาชน จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการเกิดสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในอาคารสูงจะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในทุกมิติตั้งแต่การสร้างความรู้ให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารและสถานประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนผู้ใช้อาคารเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเฝ้าระวังการเกิดอัคคีภัยในอาคารต่าง ๆ ของตนเอง และสามารถป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างถูกต้อง อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปีด้านมหานครปลอดภัย

๕.๔ การวิเคราะห์ปัจจัยยุทธศาสตร์ด้วย SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่นจุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานไปสู่สภาพที่ต้องการในอนาคตโดยแบ่งได้ ๒ ปัจจัย ดังนี้

(๑) ปัจจัยภายในคือ สิ่งที่เราควบคุมได้ ได้แก่

- จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งนำมาเป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
- จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

(๒) ปัจจัยภายนอกคือสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ ได้แก่

- อุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ไม่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร ซึ่งในที่นี้ คือ อันตรายที่เกิดจากสาธารณภัยโดยตรงและหรือเหตุสืบเนื่องจากสาธารณภัย
- โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

ผลการศึกษาดำเนินงานด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ผ่านมาของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตลอดจนสถิติข้อมูลการเกิดอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทราบปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาองค์กร โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครพ.ศ.๒๕๕๘

และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการเป็น “องค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร” โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยยุทธศาสตร์ด้วย SWOT Analysis

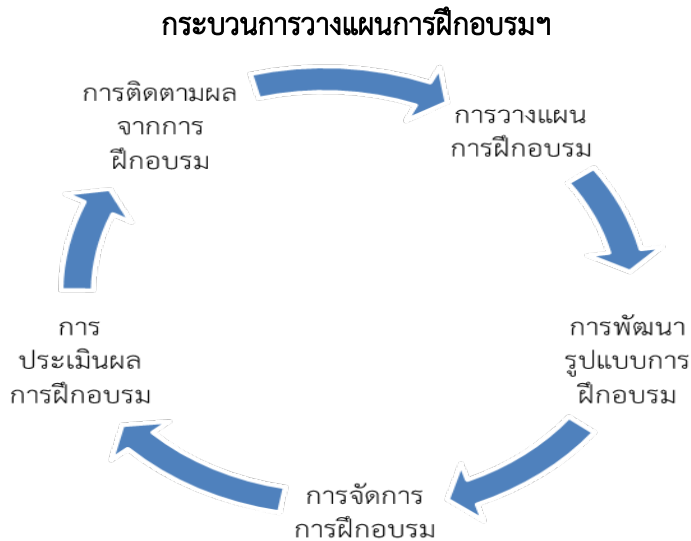
ปัจจัยภายใน (Internal)	
จุดแข็ง(Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร</p> <p>๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและยานพาหนะ พร้อมทั้งจะเข้าระงับเหตุได้ ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๓. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน่วยงานด้านการสงเคราะห์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่ประสบภัย โดยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ในด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พ.ศ. ๒๕๓๗ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๗</p> <p>๔. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีโครงการอบรมส่งเสริมพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อทบทวนความรู้และพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๕. บุคลากรของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความกล้าหาญ เสียสละ สุขภาพแข็งแรง และกล้าเผชิญเหตุ</p>	<p>๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่มีศูนย์ฝึกดับเพลิงและกู้ภัยของกรุงเทพมหานคร สำหรับพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะประสบการณ์ต้องมีสถานที่ สำหรับฝึกซ้อมและจำลองสถานการณ์จริง</p> <p>๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการขอใช้สถานที่ฝึกอบรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อดำเนินโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ</p> <p>๓. การปฏิบัติงานของอาสาสมัครต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา ทำให้เกิดความ สับสนในการเข้าร่วมระงับเหตุสาธารณภัย</p> <p>๔. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยยังขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่ทันสมัยพร้อมใช้งาน</p> <p>๕. สถานีดับเพลิง มีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้ง ๕๐ เขต</p> <p>๖. บุคลากรของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีการโอนย้ายกับภูมิลำเนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๗. ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นอุปสรรคต่อเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทันเวลาเช่น ชุมชนแออัดที่มี ถนน ตรอก ซอย แคบ หรือสภาพถนนที่มีปัญหาการจราจรติดขัด ทำให้รถดับเพลิงและกู้ภัยเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุล่าช้า หรือเส้นทางรถไฟฟ้างบางช่วงจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าปฏิบัติการระงับเหตุอัคคีภัยของอาคารบริเวณสถานที่ดังกล่าวอาจทำให้อัคคีภัยลุกลามยากต่อการควบคุมและสร้างความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินประชาชน</p>

ปัจจัยภายนอก (External)	
โอกาส (Opportunities)	ภัยคุกคาม (Threats)
<p>๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน (อปพร.) มูลนิธิ อาสาสมัคร องค์กรเอกชน และประชาชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยช่วยเหลือสอดส่อง ดูแลป้องกัน ระวังและบรรเทา เหตุสาธารณภัย</p> <p>๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและระวังอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร</p> <p>๓. มีองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพร้อม ให้การสนับสนุนสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๔. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีเครือข่ายในการแจ้งเหตุหลายช่องทางที่สะดวก รวดเร็ว เช่น จส ๑๐๐ สวพ.๙๑ โทร.๑๙๙ โทร.๑๕๕๕</p> <p>๕. มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p> <p>๖. กรุงเทพมหานครได้กำหนดประเด็นวิสัยทัศน์ ด้านมหานครปลอดภัยบรรลุไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕)</p> <p>๗. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ทันสมัย</p>	<p>๑. ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับและมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากขาดการประสานงานที่ดี จะก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้</p> <p>๒. กรุงเทพมหานคร มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ทั้งประชากรตามทะเบียนราษฎร์ และประชากรแฝง ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านอัคคีภัย</p> <p>๓. ลักษณะกายภาพของพื้นที่จะเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทันเวลา เช่น ชุมชนแออัด ที่มี ถนน ตรอก ซอยแคบ หรือสภาพถนนที่มีปัญหาการจราจรติดขัด ทำให้รถดับเพลิงและกู้ภัย เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุล่าช้า หรือเส้นทางรถไฟฟ้าบางช่วงจะเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าปฏิบัติการระงับเหตุอัคคีภัยของอาคารบริเวณดังกล่าว อาจทำให้ภัยลุกลามยากต่อการควบคุม</p> <p>๔. การเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้าง และอาคารสูงเป็นจำนวนมาก</p> <p>๕. การขยายตัวของเมืองที่มีความหนาแน่น และสังคมไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการสาธารณภัย</p> <p>๖. กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจโดยตรงกับ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างครบวงจร</p> <p>๗. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อาจส่งผลให้สาธารณภัยมีความรุนแรงมากขึ้น</p> <p>๘. การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคประชาชน ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร</p>

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนร่วม

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ และมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีกรอบแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเสนอขออนุมัติโครงการฝึกอบรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อจัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร ภาศึเครือข่ายอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในอาคารสูง รวมทั้งทราบวิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอัคคีภัยได้ในเบื้องต้น ก่อนที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยจะมาถึง ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยง ความสูญเสียชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และลดผลกระทบอันเกิดจากอัคคีภัยในอาคารต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีกระบวนการวางแผนการฝึกอบรมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูง ดังนี้

๖.๒ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการระดับหน่วยงาน เพื่อพิจารณากรอบแนวทางและรายละเอียดการดำเนินโครงการฝึกอบรมฯ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการฝึกอบรมฯ เป็นไปอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งการกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้สถานที่จัดฝึกอบรม เป็นต้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฝึกอบรมฯ

๖.๓ การพิจารณาผู้เข้ารับการอบรม โดยประสานการดำเนินโครงการกับกองปฏิบัติการดับเพลิง ๑ - ๔ เพื่อพิจารณาแจ้งสถานีดับเพลิงในสังกัดดำเนินการสำรวจความต้องการฝึกอบรมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำอาคารในพื้นที่ความรับผิดชอบและประสานสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อพิจารณาจัดส่งอาสาสมัครด้านสาธารณภัยเข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๔ จัดประชุมซักซ้อมเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการฝึกอบรมฯ

๖.๕ บริหารจัดการโครงการฝึกอบรมฯ ตามหลักสูตรและระยะเวลาการฝึกอบรม

๖.๖ สรุปประเมินผลโครงการฝึกอบรมฯ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

- แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติ โดยคิดเป็นค่าร้อยละ

- แบบสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะและปัญหาอุปสรรคของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการปรับปรุงโครงการฝึกอบรมฯ ครั้งต่อไป

๖.๗ จัดทำรายงานผลโครงการฝึกอบรมฯ ให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครรับทราบ

๗. ระยะเวลาในการดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๓)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓												
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. จัดทำโครงการฝึกอบรมฯ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบในหลักการ	←→												
๒. ขออนุมัติโครงการฝึกอบรมฯ	←→												
๓. ติดต่อประสานงานสถานที่สำหรับจัดการฝึกอบรมฯ	←→												
๔. ขอจัดสรร และขออนุมัติเงินประจำงวด	←→												
๕. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการ	←→												
๖. จัดทำคำสั่งให้ข้าราชการและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการฯ	←→												
๗. ประสานวิทยากร เพื่อบรรยายตามกำหนดการอบรม		←→											
๘. ประสานสำนักงานเขต และผู้ประกอบการอาคารสูง เพื่อจัดส่งรายชื่อเจ้าหน้าที่ประจำอาคารเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมฯ		←→											
๙. ดำเนินการโครงการฝึกอบรมฯ ดังนี้ - โดยการบรรยายภาคทฤษฎี - ฝึกปฏิบัติภาคสนาม				←→									
๑๐. ประเมินผลโครงการและรายงาน											←→		

๘. งบประมาณ

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขอ อนุมัติจัดสรรงบประมาณกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อดำเนินโครงการ การส่งเสริม การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมฯ มีความรู้และทักษะด้านการ ป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูง รวมทั้งเป็นภาคีเครือข่ายในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างบูรณาการ

ตัวชี้วัด	ค่า เป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/ เครื่องมือในการใช้ วัด	ระยะเวลา
ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มี ความรู้และทักษะด้าน การป้องกันและระงับ อัคคีภัยในอาคารสูง รวมทั้งเป็นภาคีเครือข่าย ในการปฏิบัติงานร่วมกับ เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและ กู้ภัย ได้อย่างบูรณาการ	ร้อยละ ๘๐	เชิงปริมาณ	- แบบทดสอบก่อน และหลังการ ฝึกอบรม - การฝึกภาคปฏิบัติ การป้องกันและ ระงับอัคคีภัย	ต.ค. ๒๕๖๒ - ส.ค. ๒๕๖๓

๙.๒ การติดตามความก้าวหน้า

รายงานความก้าวหน้าในการนำความรู้ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติของผู้เข้า รับการอบรมไปใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเกิด ผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ

๙.๓ การประเมินผลโครงการ

จัดทำแบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมฯ โดยใช้สถิติคิดเป็นค่าร้อยละ จากความสำเร็จของการฝึกอบรม เพื่อรายงานให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครทราบต่อไป

๑๐. ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังไม่มีกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมและสนับสนุนหรือ จูงใจให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันอัคคีภัยใน อาคารสูงหรือมอบบางวัสดุทดแทนอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากมาตรการในเชิงบังคับให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตาม

กฎหมายเท่านั้น ทำให้ผู้ประกอบการ หรือประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการติดตั้งอุปกรณ์การป้องกันอัคคีภัยเท่าที่ควร จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดอัคคีภัยที่มีความรุนแรงหลายครั้ง ก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การอบการวิเคราะห์และแนวคิดดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครดังนี้

๑๐.๑ ระดับนโยบาย

(๑) กรุงเทพมหานครโดยมีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำโครงการตรวจสอบความปลอดภัยจากอัคคีภัยในอาคาร เพื่อเสนอขอรับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการตรวจสอบความปลอดภัยจากอัคคีภัยครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้ง ๕๐ เขต

(๒) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกอาคารที่ผ่านเกณฑ์ การตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยจากอัคคีภัยระดับกรุงเทพมหานคร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันอัคคีภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

๑. รองปลัดกรุงเทพมหานคร	หัวหน้าคณะทำงาน
ผู้ว่าราชการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๒. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	คณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักการโยธา	คณะกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร	คณะกรรมการ
๕. ผู้แทนสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย	คณะกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกองควบคุมอาคาร สำนักการโยธา	คณะกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกองอำนาจการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	คณะกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	คณะกรรมการ และเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และแนวการคัดเลือกอาคารที่ผ่านการตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยจากอัคคีภัย รวมทั้งการพิจารณามอบรางวัล หรือโล่ประกาศเกียรติคุณให้กับเจ้าของอาคารที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยเรียนเชิญผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มอบรางวัล

(๓) จัดทำฐานข้อมูลอาคารปลอดภัย โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ

(๔) จัดทำคู่มือมาตรฐานการตรวจสอบอาคารเสี่ยงภัย โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรมีคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอัคคีภัย โดยดำเนินการภายใต้มาตรฐานตามหลักสากล

(๕) จัดนิทรรศการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยการเชิญหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องตลอดจนสถานประกอบการ ซึ่งมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและทันสมัยในการป้องกันอัคคีภัยในอาคารเข้าร่วมการจัดนิทรรศการด้วยเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

(๖) ผู้บริหารกรุงเทพมหานครสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์หรือวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประกอบการฝึกซ้อมแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยทุกช่องทาง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนการเตรียมความพร้อมและขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่ก่อนเกิดอัคคีภัยขณะเกิดอัคคีภัยและภายหลังจากเกิดอัคคีภัย

๑๐.๒ ระดับปฏิบัติ

(๑) สำนักงานเขต ในฐานะเจ้าของพื้นที่ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ระดับเขตเพื่อพิจารณาคัดเลือกอาคารที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยจากอัคคีภัย

(๒) ดำเนินการป้องกันอัคคีภัยในเชิงรุก โดยส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจและตระหนักรู้ให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารและประชาชนผู้ใช้อาคาร

(๓) ประชาสัมพันธ์เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ หรือจัดทำโครงการนำร่องในการตรวจสอบอาคารที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยจากอัคคีภัยเพื่อเป็นอาคารต้นแบบด้านความปลอดภัย

(๔) จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาวิเคราะห์ และวัดระดับความคิดเห็น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และประชาชนผู้ใช้อาคารในการตรวจสอบอาคารเสี่ยงภัย โดยมีกรอบแนวความคิดการลดความเสี่ยงจากอัคคีภัย

(๕) จัดประชุมชี้แจงเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เข้าร่วมโครงการตรวจสอบการป้องกันอัคคีภัยในอาคารของตนเอง

๑๐.๓. การจูงใจ (Motivation)

(๑) การมอบรางวัล ให้การชื่นชมและมอบรางวัลให้เกียรติยกย่องเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ให้ความร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร ในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอาคารให้มีความปลอดภัยเป็นตามที่กฎหมายกำหนด และควรสนับสนุนงบประมาณให้บุคลากรของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการศึกษาต่อในหลักสูตรด้านวิศวกรรมป้องกันอัคคีภัยขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้ด้านความปลอดภัยจากอัคคีภัย และทักษะในการตรวจสอบอาคาร เป็นต้น

(๒) การนำมาตรการทางด้านภาษีมาบังคับใช้เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร สถานประกอบการ และประชาชน มีความตระหนักในการป้องกันอัคคีภัย อาทิ อาคารที่มีระบบป้องกัน

และระงับอัคคีภัยที่ดีหรืออาคารที่ผ่านการรับรองมาตรฐานจากคณะกรรมการฯของกรุงเทพมหานคร

-๑๓-

ควรจะต้องเสียภาษีโรงเรือนน้อยกว่าอาคารที่มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยที่ดีกว่า หรือส่งเสริมในการลดภาษีเครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุดิบให้แก่ผู้ประกอบการที่ผลิตหรือสร้างอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในประเทศไทย เพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้เข้ามาใช้บริการ หรือทดสอบอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารของสถาบันทดสอบและรับรอง เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดซื้ออุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยไปติดตั้งภายในอาคารของตนเอง เป็นต้น
